

KRITIKA

Zadržano, toda preišljeno

ODER

Po motivih libreta Katje Perat:

Tisoč in ena noč.

Režija Ivana Djilas.

Mestno gledališče ljubljansko.

Gregor Butala

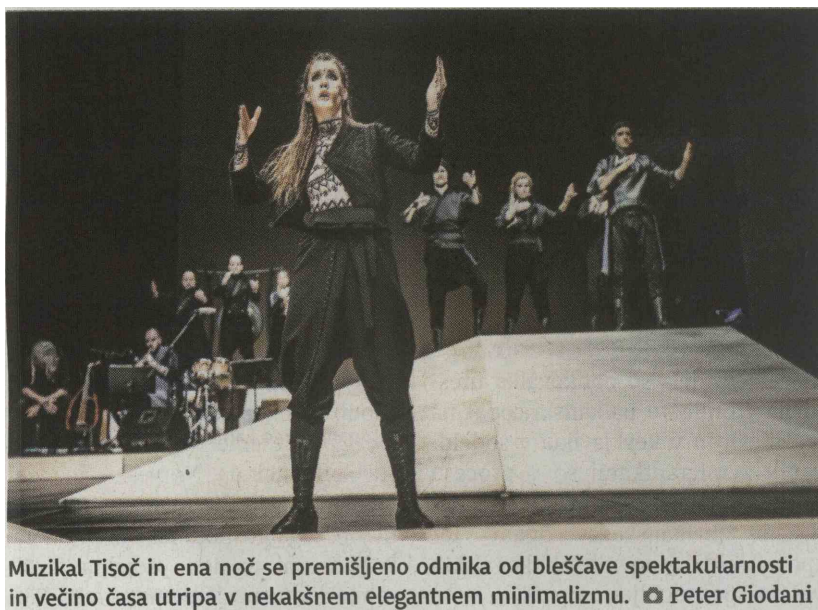
Muzikal Tisoč in ena noč, kot ga je oblikovala ustvarjalna naveza režiserke Ivane Djilas in avtorja glasbe Boštjana Gombača, ni prav značilen predstavnik tega žanra. V celotnosti svojega izraza je namreč nekako prtajen, vsaj kolikor se preišljeno odmika od običajno bleščave podobe zahodnih razumevanj imaginarija te znamenite arabske zbirke zgodb, pa tudi od izvirenega libreta Katje Perat, iz katerega si sicer izposoja določene dele in motive, vendar pa dialoge, ki uokvirjajo osnovno fabulo o tiranskem vladarju in premeteno gostobesedni Šeherezadi, preneteno s posameznimi pripovedmi in songi, nadomešča z nizom individualnih pripovedovalskih nastopov, ki (vsaj večinoma) ne težijo k izrazitejši »spektakelski« razsežnosti. Povedano drugače, namesto skozi »standardne«, karakterno določene like in razvoj dramskega dogajanja se vsebina vsaj v osnovi ponuja »le« prek govorjene besede, skozi depsiologizirano, toda dovolj razgibano in učinkovito posredovanje izbranih besedil. Kot resnična hrbtenica uprizoritve se v tem oziru izkaže njena zvočna podoba, ki jo na tradicionalnih »orientalskih« glasbilih v živo nenehno tke prisotna trojica glasbenikov: ta nikakor ni omejena zgolj na glasbeno spremljavo k pesmim, temveč dejavno soustvarja spreminjajoče se vzdušje in diskretno dopolnjuje (včasih pa tudi preslikava) tisto, kar je sočasno povedano na odru.

Zdi se, da zasnova predstave (drama-

turginja je bila Petra Pogorevc) sledi zlasti dvema temeljnima izhodiščema. Prvo je iskanje uravnoteženega spoja okruškov »vzhodnjaške« tradicije in sodobnih prijemov, ki bi deloval dovolj všečno, a hkrati ne bi dal občutka pretirane premočrtnosti ali gole dekorativnosti, kar se v uprizoritvi izkazuje tako v odločitvi za premik v pripovedništvo kot tudi na ravni zvokovne partiture, kostumografije (kjer Jelena Proković kombinira moderne kroje z arabskimi slogovnimi prijemi) ali giba (koreografijo je oblikovala Maša Kagao Knez). Obenem je mogoče prepoznati tudi težnjo po prestopanju iz posamičnega v obče: tako se odnos med sultanom in vezirjevo hčerjo povsem umika širšemu platenju raznolikih človeških stanj, kot ga skozi zgodbe izmenjuje ponuja osmerica »šeherezad«, odeta v enotno črnino; na podoben način, kot se kostumi smiselno odrekajo barviti ilustrativnosti, je preprosta in izčiščena tudi scenografija Ajde Vogelnik, ki s tremi nevsiljivo nakazanimi sipinami

dopušča dovolj prostora za izostritve igralskih nastopov.

V uresničevanju obeh omenjenih zastavkov, ki ju ob sklepu poveže tudi v posebej dopisani zgodbi, s katero se dotakne aktualne migrantske problematike, je videti uprizoritev primerno dosledna. Večino časa (v drugem delu strukturno sicer nekoliko razrahljano) tako utripa v nekakšnem elegantnem minimalizmu, katerega ležernost pa občasno razburkajo glasbeno-plesne točke ter nekateri od prevladujoče atmosfere odstopajoči prispevki, kot je denimo burkaško intonirani pripovedni poseg Gregorja Čušina. Sicer pa se je uglašena igralska zasedba – nemara v njej po ponotranjeni energičnosti nekoliko izstopa Viktorija Bencik Emeršič, opaznejša sta vsaj še Gregor Gruden in Nina Rakovec – pri tokrat malce netipičnih zadolžitvah izkazala z bogatim naborom izraznih veščin, s katerimi čvrsto podpira tek te več kot dve uri trajajoče produkcije. x

Muzikal Tisoč in ena noč se preišljeno odmika od bleščave spektakularnosti in večino časa utripa v nekakšnem elegantnem minimalizmu. Peter Giodani